Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 62. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го КВІТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 2, 1982 No. 62. VOL. LXXXIX.

Д-р П. Стерчо переобраний головою Відділу УККА у Філядельфії

Частина керівних органів Відділу УККА у Філядельфії

Філядельфія, Па. (М. Нич). — Багатолюдні Звичайні загальні збори місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету Америки відкинули намагання однопартійної Централі УККА в Ню Йорку впровадити розкол в організованому житті української громади Метрополітальної Філядельфії й одноголосно переобрали діючі дотепер керівні органи Відділу УККА, на чолі з проф. д-ром Петром Стерчом, внісши до них доповнення.

Скликані ще в місяці січні Звичайні загальні збори Відділу УККА відбулися спокійно й ділово в суботу, 27-го березня 1982 року, в залі УСО „Тризуб", із звичайним порядком нарад. Збори відкрив о год. 3:45 по полудні голова Відділу, згадавши, що саме тиждень тому минуло 350 років від дня народження Гетьмана Івана Мазепи, то ж у дусі його боротьби за волю України, до якої накликав згодом Тарас Шевченко, а в боротьбі за цю волю в березневих днях гинули Карпатські Січовики й поляг ген. Тарас Чупринка, нехай проходять сьогоднішні збори. До почесної президії запросив він о. протоієрея Олексія Лімонченка, настоятеля української православної катедри св. Володимира, та о. Маркіяна Процика від Української Католицької Церкви. Отець Процик розпочав Збори молитвою, а о. Лімонченко висловив подяку Господеві за успішність Зборів після їх закінчення.

Зборами керувала президія у складі: проф. д-р Богдан Гнатюк, голова; Ілярій Мазепа, Віра Андрейчик, проф. д-р Олекса Біланюк, інж. Петро Гурський, д-р Микола Ценко й д-р Олександер Черник — заступники голови, та Маріян Касіян (з уряду), д-р Володимир Процюк й інж. Юрій Іхтіярів — секретарі. Дев'ятичленна Номінаційна комісія діяла на чолі з інж. Михайлом Ничем; Верифікаційна комісія, очолювана мґром Володимиром Яцевим, і Резолюційна комісія, на чолі з інж. Володимиром Винницьким.

Протокол із Загальних Зборів з 17-го травня 1981 року відчитала М. Касіян і він був одноголосно затверджений учасниками зборів (при одному голосі проти), щоб задокументувати, що говорення про неважність тих зборів з боку чинників

(Продовження на ст. 3)

СУД ПОЗБАВИВ ГРОМАДЯНСТВА Б. КОЗІЯ

Вест Палм, Біч, Фла. — Федеральний суддя Джеймс Пейн позбавив американського громадянства 59-річного Богдана Козія, колишнього керівника готелю у Форт Лодердел, якому прокуратура закидала приналежність до української поліції і вбивство принаймні 10 жидів під час Другої світової війни, а також кривоприсягу при внесенні подання горожанських паперів в ЗСА і якраз за цю провину суд позбавив його громадянства, а інші закиди у нібито злочинній діяльності були тільки згадувані у свідченнях свідків.

Рішення судді Пейна дає можливість Департаментові справедливости ЗСА депортувати Б. Козія до іншої країни. Суддя Пейн у своєму писаному рішенні говорить, що „пов'язаність Б. Козія з українською поліцією і його участь у знищуванні цивільного населення під час Другої світової війни, говорять, що він не має достатніх моральних причин для посідання американського громадянства".

Як відомо, сам Б. Козій і його українські свідки стверджували на процесі, що він не служив в українській поліції, жадного злочину не поповнив і до вини не почувається. Деякі свідки навіть пробували оспорювати „злочин" служіння при українській поліції, бо така поліція під час гітлерівської окупації Східньої Европи була майже в усіх країнах, складена з автохтонів, а навіть пошкодованих жертв, яких однак жадні суди на Заході не судять.

Плянують відзначення 25-річчя Пластової Станиці у Ню Бранзвик

Ню Бранзвик. Н. Дж. — У середу, 24-го лютого ц.р., тут відбулось засідання пластових активістів і Станичної управи з метою запляєнувати відзначення 25-річчя існування Пластової Станиці у Ню Бразвику.

У засіданні взяли участь: пл. сен. Соня Слободян — станична; пл. сен. Надя Нинка — виховна референтка; ст. пл. Люба Сіра — виховниця юнацтва; ст. пл. Ока Трицяк — імпрезова референтка; пл. сен. Ростислав Ратич — голова станичної ради; ст. пл. д-р Олег Ратич — станичний писар і пл. сен. Василь Оріховський — член пластового сеніорату.

Присутні докладно обговорили різні аспекти відзначення 25-річчя і постановили підготовити відповідну святочну програму, яка б віддзеркалювала багатогранну працю Пластової Станиці і її вклад у життя громади. Відзначення відбудуться в осінніх місяцях. Докладна дата буде подана до відома після узгіднення і полагодження усіх справ підготовчою комісією.

А. Любинська очолила Округу СУА Нової Англії

Гартфорд, Конн. (Т. Ґлух). — В неділю, 21-го березня ц.р., тут в Народному Домі, відбулися Річні загальні збори Округи СУА Нової Англії.

Вибрано нову Управу в складі: голова — Анна Любинська, заступниця голови — Ольга Платош-Стеткевич, секретарка — Тереса Ґлух, касир — Людмила Хмелівська; Контрольна комісія — Марія Хижа, Віра Ціропалович і Анна Гомик.

Від Екзекутиви СУА присутня була Лідія Гладка.

ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ДРУКУ КОНВЕНЦІЙНА КНИГА УНСОЮЗУ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У додатку до вістки „Рочестер готується до Конвенції" з ч. 58 щоденника з суботи, 28-го березня, Головна Екзекутива УНСоюзу та Конвенційний Комітет запрошує бажаючих союзовців ставати співтворцями Конвенційної книги, т. зв. „бустер", вплачуючи 5 дол. на видавничий фонд книги. Імена і прізвища цих „бустерів" будуть подані в списках, надрукованих у книзі. Поруч з прізвищем буде подана місцевість, звідки походить жертводавець.

Для делеґатів на Конвенцію, які бажають про себе більше даних, надрукованих у книзі, є нагода подати свою фотографію і невеликий текст — дані про себе, — все приблизно на п'ять-шість друкованих рядків на сторінку, і прислати зі світлиною 20 долярів до Головної Канцелярії УНС якнайшвидше. Світлина і текст будуть поміщені в книзі, щоб учасники Конвенції мали перед собою дані такого активного союзовця вразі його чи її вибору на певні виборні пости в Українському Народному Союзі. Це саме стосується не тільки делеґатів, але й інших членів УНС, які бажали б мати своє фото і кілька рядків про себе в Конвенційній книзі.

Щодо кімнат у готелі, то організатори Конвенції пригадують, що потрібно вже тепер замовляти собі кімнати, телефонуючи впрост до готелю на число (716) 546-6400. Готель Голідей Інн — Дженнесі Плаза триматиме зарезервовані кімнати до 6-ої години вечора в неділю, 23-го травня, для кожного і кожної з делеґатів-замовців. Якщо ж хтось не зголоситься до готелю в цій порі і не повідомить про своє евентуальне спізнення, кімнати передадуться кому іншому. Тому було б добре, щоб делеґати приїхали до Рочестеру вже в неділю, перед цією годиною, або й раніше, зареєструвалися вчасно і розглянулися по готелеві, по ресторанах та взагалі познайомилися з містом. Ті, що мусять спізнитися, повинні дати про це докладно знати.

Пригадується також славна практика найкращих союзовців — передконвенційне организування для Батька-Союзу нових членів. Був і є дійсним „неписаний закон" і традиція, що кожний делеґат і кожна делеґатка на Конвенцію зробить всі зусилля, щоб приєднати УНСоюзові один десяток нових членів.

Про всі справи, якщо є неясність, слід писати чи телефонувати до Головної Канцелярії УНС на адресу: Ukrainian National Association, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Тел. (201) 451-2200; (212) 227-5250.

Іранські війська наступають на широкому фронті

Теґран, Іран. — Наперед заповіджена іранськими офіційними чинниками через теґранське радіо офензива розвинулася в переможний наступ проти військ Іраку на різних відтинках фронту. Іранський радіовузол заповів наперед, що „наша офензива завтра вранці, год. 3-тя. Завданням наших військ є здобути останні бункери і позиції ворога на нашій території, повернути в наші руки міста й села й таким чином закріпити кордони нашої держави".

Президент Іраку Саддам Гуссейн видав звернення до іракських фронтових частин, у якому він підтвердив, що противник здобув чималі територіяльні користі, і закликав своїх вояків витримати, не зважаючи на тимчасові невдачі, щоб вміжчасі можна було підкинути підкріплення, зреорганізувати фронт і після того перейти до наступу з метою „знищити ворожу воєнну машину". Сподіваючись проникнення іранських військ на іракську територію, президент Гуссейн звернувся до своїх вояків, щоб вони до останнього набою протиставилися ворогові „і не допустили до окупації його військами глибшої території Іраку".

Таким чином війна, яка почалася 22-го вересня 1980 року наступом іракських військ на більш як 300 миль довгому відтинку іраксько-іранського кордону, на думку міжнародних військових коментаторів, увійшла в децидуючу фазу. Не зважаючи на величезні початкові переваги, неприготованість Ірану до воєнних операцій та велике внутрішнє замішання в ньому наслідком революції аятолли Хомейні, іракські збройні сили виявилися нездібними до осягнення призначеного їм президентом Гуссейном завдання, а тепер у неладі відступають. Теґранський радіовузол подав, що іранські частини знищили комплетно три іракські бриґади, вбили 25,000 іракських вояків, 14,000 взяли в полон. Теґран подає, що крім того іранські частини знищили 360 ворожих танків, а 150 захопили в бойовому стані й готовими до вжитку, а разом з тим захопили 170 панцерних транспортерів для пересування військ в бою в обличчі ворога. Якщо половина тих даних є правдива, то мабуть іранці завдали такий удар Іракові, що він уже не зможе відзискати свої боєздатности.

На серйозність ситуації в Іраку вказує факт, що найбільший його союзник йорданський король Гуссейн нагло відлетів до столиці Іраку, Багдаду. В товаристві короля Гуссейна полетіли з ним прем'єр Йорданії Мудар Бадран та шеф генерального штабу всіх її збройних сил генерал Заід Бен-Шакер. З кіл міжнародних спостерігачів повідомляють, що іранські війська посунулися біля сорок кілометрів на захід і знаходяться на широкому фронті поблизу іракського кордону. Вони відбили нафтовий осередок Абу Хараб і закріпилися в ньому. Наступ іранських частин, в яких значну частину творять ісламські ґвардійці, триває далі.

П'ЯТИЙ З'ЇЗД СТАНИСЛАВІВЦІВ

Керґонксон, Н.Й. — В суботу й неділю, 5 і 6-го червня ц.р., тут на Оселі УНСоюзу Союзівці відбуватиметься п'ятий з черги з'їзд станиславівців. Під час з'їзду відбуватимуться товариські зустрічі абсольвентів: жіночої „Рідної Школи" і чоловічої — державної. Кошти учасника з'їзду виноситимуть 35 долярів, в яких є включені: нічліг, сніданки, бенкет і забава. Для дітей до 12 року життя — знижка. Зголошення разом з оплатою треба надсилати на адресу: „Soyuzivka" Ukrainian National Ass'n Estate, Kerhonkson, N.Y. тел.: (914)626-5641.

ВЕСНЯНИЙ БАЗАР В ЮНІОНДЕЙЛІ

Юніондейл, Н.Й. — Сестрицтво св. Ольги і св. Марії при Українському Православному центрі св. Михаїла — 247 Мейпл авеню, влаштовує тут в суботу й неділю, 3-го і 4-го квітня ц.р., весняний базар від години 1-6 вечора. Можна буде набути великоднє печиво, зокрема паски, писанки, як теж кераміку, біжутерію тощо. В кафетерії можна буде купити українські страви для перекуски на місці і вдома. Ближчі інформації можна отримати, телефонуючи на число (516) 481-9560.

ПЕРЕМОГА ПРАВИХ У САЛЬВАДОРІ УСКЛАДНЮЄ СИТУАЦІЮ

Сан Сальвадор. — Заповіджена правими угрупуваннями коаліція крок за кроком стає найбільш правдоподібним наслідком демократичних виборів у республіці Ель Сальвадор. Привладна центристська партія християнських демократів здобула замало мандатів, щоб бути спроможною мати абсолютну більшість в парляменті. Не доможе їй навіть коаліція з іншою групою, яка дотепер ішла послідовно з нею. За те п'ять правих партій і груп заключили вже вступні порозуміння для створення бльоку, який, якщо станеться доконаним фактом, матиме більшість у парляменті й перебере владу.

Бльок правих партій опублікував звернення до населення Сальвадору, в якому вони заявляють своє право перебрати владу в країні на базі виборів, що дали їм більшість, хоч формального остаточного договору вони ще не осягнули. Такий розвиток подій у Сальвадорі після виборів викликує загальний неспокій. Перебрання влади скрайніми правими елементами з виключенням центру поглибило б внутрішні суперечності, що могло б довести до загострення боротьби у всіх формах включно з партизанською.

Речник християнських демократів і один з її головних лідерів Хуліо Рей Прендес сказав, що така розв'язка „спричинила б величезну поляризацію й могла б довести до справжньої громадянської війни.. Мабуть багато людей після того пристали б не лише до правиці, але й до лівиці і то скрайньої лівиці, а це було б власне тією поляризацією, яка значила б громадянську війну".

Створення бльоку скрайніх правих угрупувань виключило б від влади також теперішнього президента Хозе Наполеона Дуарте. З близьких до Дуарте кіл прийшли провірені інформації, що він готовий передати владу, але перед відповідальними сальвадорськими чинниками постає питання, чи це принесло б користь, а чи тільки шкоду країні.

Справа назначення новообраним парляментом провізоричного президента буде одною з перших точок парляменту. Лідер правого бльоку Роберто д'Обуіссон ще не висловився, чи він виставлятиме свою кандидатуру. Одначе з боку прихильників бльоку уже почалася аґітація проти теперішнього президента Дуарте.

У світі

САЛЬВАДОРСЬКА ЛІВА ОПОЗИЦІЯ, НА ЧОЛІ з формальним лідером лівим соціял-демократом Ґіллермо Мануль Унґо, а фактично керована комуністами, виступає категорично проти переведених минулої неділі виборів та заздалегідь відкидає загальні вибори на президента, які відбудуться приблизно за один рік. Унґо заявив, що „останні вибори були війною при помочі виборів", і ліва опозиція не визнає їх. Опозиція й надалі домагається входу до уряду й співучасти в державному правлінні без огляду на те, що голосування виявило мінімальну кількість її прихильників серед населення. Не зважаючи на це, Унґо й ціла опозиція вимагають непропорційно високого числа своїх членів у кабінеті і взагалі на високих державних постах. Всякі арґументи, що це було б насильством над волею народу, яка була висловлена виборами, до них не промовляють. Унґо полетів до Бонну, Західня Німеччина, де відбувається нарада керівництва Соціялістичного інтернаціоналу, з наміром вести на тому форумі пропаґанду й добиватися допомоги соціялістичних урядів у різних країнах та Соціялістичного інтернаціоналу в продовжуванні боротьби проти вибраного народом уряду у Сальвадорі.

В БРЮССЕЛІ ЗАКІНЧИЛИСЯ НАРАДИ провідників десяти держав, членів Европейського спільного ринку. Учасники нарад займалися крім господарських справ, які далі в незадовільному стані й прогнози на найближчий час не вказують на їхнє покращання, також політичними справами. З господарських справ на програмі нарад була матеріяльна допомога країнам Середньої Америки. Збільшену матеріяльну допомогу тим країнам вже заплянували ЗСА, які приступають до виконання широкого всеобіймаючого пляну господарської розбудови, а тепер держави спільного ринку рішили прилучитися до того. Одначе дотепер ще не устійнена висота тієї допомоги. З політичних питань одним з найважніших було загострення арабсько-ізраїльського конфлікту. В справах виборів у Сальвадорі думки учасників були поділені.

НЕВІСТКА ІНДІРИ ҐАНДІ, ПРЕМ'ЄРА ІНДІЇ, остаточно й комплетно розійшлася з Індірою та засудила її політику. Індіра Ґанді вимагала, щоб її невістка, вдова її загинулого у катастрофі літака сина, Манека Ґанді підтримувала її і її політичну лінію. Манека відмовилася від цього й перевела серію публічних виступів, пропаґуючи відмінну від Індіри лінію. Після того дійшло до остаточного розламу між ними, і Манека випровадилася з дому Індіри й замешкала в готелі.

ЗАСАДНИЧИЙ КОМПРОМІС МІЖ промисловими країнами і країнами третього світу на конференції морського права врятував конференцію. Вона зайшла була у таку критичну стадію, що загрожувала їй тотальна невдача після вісьмох років нарад, дискусій і обміну різними проєктами. Компроміс стосується найважливішої спірної справи, а саме — добування мінералів та інших копалин на морському дні. Країни третього світу вимагали, щоб увесь чистий дохід з мінералів, здобутих на морському дні, ішов до окремого фонду, який ділитиме прибутки між усіма державами. Індустріяльні держави, а особливо ЗСА, які єдині мають готову машинерію й методи для добування копалин з морського дна, вимагали користей для своїх компаній, які будуть тим займатися. Врешті-решт устійнено, що впродовж 30-40 років значна частина прибутків йтиме для тих компаній, що їх здобудуть, а зате вони визнають міжнародне аґентство для контролі цих справ.

В САО ПАВЛЬО, НАЙБІЛЬШОМУ МІСТІ БРАЗИЛІЇ й взагалі Південної Америки, вибухли заворушення в одній з центральних тюрем. Минулого тижня вибухла перша револьта у тій тюрмі, жертвою якої впало 18 людей. Одначе, після погашення револьти, в короткому часі вибухла нова. В'язні якимсь чином увійшли в посідання малої пальної зброї й нею вони обстріляли в'язничу сторожу. Тоді сторожа засипала вогнем вікна камер, звідки падали стріли. У перестрілці вбито двох людей: один в'язень і один вартовий. Причиною поновного вибуху бунту було незадоволення в'язнів тим, що після першої револьти адміністрація не задоволила їхніх вимог. Після придушення нової револьти адміністрація заповіла, з одного боку, злагіднення деяких приписів, а з другого, суворі кари для тих, що братимуть участь або організуватимуть револьти.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН НАСТОЮЄ НА ДОЗБРОЄННІ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен у своїй пресовій конференції в Білому Домі в середу, 31-го березня запропонував Москві „переговори з метою драматично зменшити нуклеарну зброю і зробити пролом в напрямі осягнення тривалого миру на землі", а одночасно з тим заявив, що з огляду на совєтські збройні переваги ЗСА мусять дозброїтися, щоб привернути оборонну рівновагу.

В короткому часі після того СССР в комунікаті, переданому інформаційним аґентством ТАСС, відкинув пропозиції президента Реґена, засудив їх і накинувся на президента Реґена та його політику. Негайна неґативна відповідь Москви в часі, коли поширюються поголоски про перебування генерального секретаря і президента СССР Леоніда Брежнєва в шпиталі, заскочила міжнародну публічну опінію. Комунікат ТАСС зовсім виразно показує, що Москва не тільки безкомпромісово обстоює на прийнятті її пропозицій, але й хоче мати ініціятиву у своїх руках.

Президент Реґен підкреслив, що впродовж життя однієї людини відбулися дві катастрофальні нищівні світові війни, а тепер третя була б „ще більше жахливою завдяки неймовірно нелюдській зброї, яка є в нуклеарних арсеналах. Я поділяю рішучість сучасного молодого покоління, що така трагедія вже ніколи не може повторитися".

Президент в дальшому сказав: „В Женеві ми запропонували договір із Совєтським Союзом, в якому втілені всі наші пропозиції. У Відні ми разом з нашими союзниками ведемо переговори про зменшення звичайних збройних сил в Европі. А тут, у Вашінґтоні, ми закінчуємо підготову розмов з Совєтським Союзом про зменшення стратеґічної зброї. З досвіду ми знаємо, що переговори з Москвою мусять буть дбайливо підготовані. Нас уже не стати на попередні помилки і прибувати в поспіху до засобів для контролі зброєнь, наслідком чого очікування ростуть у безконечність, а відтак кінчається в розбитих надіях. На протязі мого життя було чотири війни. Я вірю, що народи прагнуть повернутися до того рівня цивілізованої поведінки, яку ми знали колись. А в першу черґу, вони прагнуть миру — і я прагну його".

Президент усім своїм авторитетом підтвердив факт що Совєтський Союз величезними коштами здобув мілітарну перевагу. Він сказав: „Правдою є, що в балянсі Совєтський Союз має дефінітивний ступінь переваги — це є достатньо і тому є ризико, через що, як це я вже говорив не раз, постало віконце загрози", і з огляду на той об'єктивний стан Америка мусить намагатися здобути рівновагу. Президент підкреслив: „Мушу сказати, що я не думаю, що будь-хто буде переможцем, в нуклеарній війні кожен програє".

Крім відповідей на запити зі залі, Президент висловив думку, що погрози Москви й особисто Брежнєва зареаґували на американське дозброєння є звичайною пропагандою й совєтським способом вести переговори. Він також висловився позитивно про вибори в Ель Сальвадорі та ствердив, що ситуація в Польщі вимагає постійної уваги.

В справі бюджету та в інших економічних справах Президент заявив свою готовість узгляднити ті реальні пропозиції, які будуть подані Конгресом.

В Америці

СТЕЙТОВИЙ ПОЛІЦІЯНТ ДОНАЛД ВЕЛТНЕР З Ню Джерзі, який був також провідником групи скавтів, вибрався із 17-ма хлопцями, в тому числі двома його синами, у розвідчу експедицію у печеру біля дороги Лафаєт Медовс в повіті Сассекс. Піднімаючись вгору біля печери, Велтнер підсковзнувся і впав у розколину глибоку на 60 футів. Опісля виявилось, що розколина, як це відмітив інший поліціянт, Томас Олівер, подібна до китайської забавки у яку можна встромити палець, але витягнути дуже важко. Не дивлячись на поранення Д. Велтнер спочатку намагався сам видістатися з печери, але його зусилля були безвиглядні. На місце випадку прибули рятівники і медичний персонал. Температура вночі у розколині понижувалась до 15 ступенів за Фаренгайтом і Велтнер, правдоподібно, помер від холоду і поранень. У вівторок, 30-го березня, коли до нього продістався лікар, він ствердив, що Велтнер мертвий.

ДЖАН В. ГІНКЛІ, ВИКОНАВЕЦЬ АТЕНТАТУ на президента Роналда Реґена в дні 30-го березня 1981 року, під час якого були тяжко поранені крім Президента також інши три особи, між ними секретар преси Джеймс Брейді, був привезений поліцією до судового будинку у Вашінґтоні, щоб почути засекречені зізнання молодої актриси Джоді Фостер про те, як то він намагався осягнути її увагу ще перед атентатом. Процес над Гінклі фактично ще не почався, а згадане слухання треба вважати тільки змаганням між прокуратурою і оборонцями, — заявляють спостерігачі. Покищо процес відкладено на неозначений час, бо прокуратура домагається права вживати на суді записки Гінклі захоплені поліцією і службовцями ФБІ в готелевій кімнаті і у в'язничній келії. У справу, як відомо, вмішався тепер Департамент справедливости, який домагається від федерального апеляційного суду, щоб він ще раз переглянув своє раніше рішення про заборону вживати ці записки. В листі Департаменту справедливости говориться, що йдеться тут про замах на життя Президента і тому всі можливі доказові матеріяли мусять бути використані.

ПРИБЕРЕЖНА СТОРОЖА ЗСА ВИЛОВИЛА покищо 10 тіл утоплених ґаітців, які затонули коли 70-футовий корабель „Есперансія", перебуваючи у відкритому морі, переломився на двоє і почав тонути. Інші кораблі і човни, які перебували поблизу, врятували багато осіб, виловлюючи їх з морських хвиль, але багато потонуло. Загально здогадуються, що названий корабель був переладований нелеґальними втікачами з Ґаїті і не витримав тягару. Прибережна сторожа виловила також деякі частини корабля. Живими залишилося покищо дев'ять осіб, які перебувають у шпиталях на Флориді.

ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ СЕНАТОРІВ, УСІХ 58 ОСІБ, висунули і передали президентові Роналдові Реґенові альтернативну пропозицію припинення продукції нуклеарної зброї. Вони прийняли відповідну резолюцію, яка закликає уряди З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу заморозити арсенали своєї вже випродукованої нуклеарної зброї на рівній кількості. Резолюцію підписали сенатори Генрі Джексон, демократ із стейту Вашінґтон, Джан В. Вернер, республіканець з Вірджінії і 56 інших їхніх колеґ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чудо техніки — геній людини

Восьмиденна подорож нового американського космічного корабля „Коламбії" і його досконалий поворот на Землю, докладно у подиктованому з централі космічних дослідів часі і на визначеному місці — це новий тріюмф генія людини, який створив нове чудо техніки. Цей геній людини подарував людству протягом сторіч такі винаходи, що їх розуміють і в них визнаються тільки добрі фахівці. З ходом часу деякі з отих винаходів, які спершу лякали людей, як діло злого духа, стали привичними і всім зрозумілими — як ось, наприклад, винахід пороху монахом Шварцом ще в середньовіччі (китайці знали його вже раніше!). Але ж і викресання першого полумени з потирання двох кусків дерева породило у тієї першої людини-винахідника великий страх. Винахід друкарської черенки, винахід мотора Дізеля, винахід першого літака, винахід смертоносної ракети за Другої світової війни, — телефон і телеграф, уся велика сучасна ділянка електроніки — людський ум не перестає придумувати все щось нове, щось таке, що зроджувалось у поетичній фантазії Жюля Верна, — але й переростало ту фантазію.

Сіра людина, та ще й із освітою від технічних наук, не розуміє навіть такої для фахівця „простої і самозрозумілої" речі, як розмова поліційного автомобільного водія, чи водія таксівки, з своєю централею, або „вокі-токі". Ляїк не розуміє, на яких технічних засадах побудована телевізія, дарма що люди у всіх розвинених країнах світу приймають телевізію вже як предмет „першої потреби", так, як телефон чи писальну машину, як холодільник чи механічну пральну машину. Людський ум не перестає ніколи думати і придумувати щораз нові дива. Придумує для добра людства, але й інколи — для його загину, як атомова енергія, використовувана арсеналом зброї.

Космічні кораблі, від першого „Спутніка" (жовтень 1957) — це найновіші, щораз досконаліші чудеса техніки — найскладніші і найпрецизніші велетенські засоби міжплянетарної комунікації. Подорож у космос двох американських астронавтів, двох полковників — летунства і морської піхоти — це дійсно тріюмф американської винахідливости, але й тріюмф американської людини. Треба висловити радість з приводу щасливого повороту цих нових героїв космічного простору і треба висловити знову подив для того незрозумілого ляїкам чуда, яким є „Коламбія".

ПРЕМ'ЄР ІНДІЇ ІНДІРА ҐАНДІ ДОТЕПЕР З успіхом поборювала всякі спроби її партійних противників ослабити її впливи, а навіть усунути її з того керівного посту. Одначе тепер настала інша загроза для неї, а саме, з родинного боку. Її невістка, Санджай Ґанді, вдова по її синові, який загинув у катастрофі, розпочала політичну діяльність, яка не в смак Індірі Ґанді. Проти останньої серії виступів Санджай Індіра виступила публічно й засудила їх.

Я. С.

СЛОВОБЛУДДЯ ЗАМІСТЬ ДИСКУСІЇ

Брак знання української мови чужинцями часом виходить нам у користь. Мало хто читає нашу пресу і тим самим не має нагоди пізнати справжнього стану політичного вироблення — чи як американці кажуть, — політичної софістикації — українських політичних лідерів та публіцистів. Якби вони його пізнали, могли б зжахнутися.

Перш усього вони переконалися б, що усталені в усьому світі дефініції деяких політичних понять для українців — не важливі. Деякі українські публіцисти і нібито політики вживають таких самих слів, але вкладають в них власний зміст, зрозумілий хіба для них самих. Важко собі уявити якийсь обмін думок чи дискусію, які мали б якийсь сенс та зміст, коли співрозмовці не говорять однією мовою.

Наприклад, розподіл суспільности на лібералів і самостійників — це суцільна нісенітниця. Цих двох категорій не можна взагалі порівнювати. Це так, якби хтось ділив людей на русявих і людей низького росту. Колір волосся і ріст є поняттям не тієї самої категорії, щоб їх можна порівнювати чи протиставляти. Русявим можна протиставити темноволосих, а особам низького росту — осіб високого росту. Лібералам можна протиставити консерватистів чи радикально думаючих людей, але не самостійників. Самостійникам зате можна протиставити малоросів, москофілів, федералістів, тобто ворогів незалежности України.

Якщо простудіювати історію хоч би XIX сторіччя, можна легко переконатися, що лібералізм не то що не був і не є ворогом усамостійнення народів, але він породив змагання до самостійности в поневолених народів. Ліберальні рухи почали поширюватися в Европі в XIX сторіччі і здобувати ґрунт в боротьбі проти феодальних порядків і проти абсолютистичних монархій. Вони були рухами демократичними й прагнули свободи людині і народам. Саме слово лібералізм походить від латинського слова „ліберáліс" — свобідний". І саме поширення тих ліберальних рухів дало поштовх до Весни народів, до національного відродження народів, остаточною метою якого була політична самостійність. До речі, англійські ліберали постійно підтримували національно-визвольницькі прагнення у всьому світі; вони вітали визволення Греції, національне відродження Італії, були завжди в опозиції до британського імперіялізму. Сьогодні в різних країнах світу є ліберальні партії, і нікому до голови не приходить закидати їм брак патріотизму і вислужництво національним ворогам їхніх держав.

Ці завваги так само стосуються до лівих партій. Соціял-демократи та різної масти соціялісти були або ще є при владі в різних країнах: Англії, Німеччині, Італії, Франції, Скандинавських країнах та інших. Навіть неосвіченому німцеві, французові чи італійцеві ніколи не прийде на думку, що їхні земляки-соціялісти, тобто ліві, діють проти інтересів власних держав; що вони є проти їх самостійности тощо. Тим часом наші освічені редактори, публіцисти і політики так думають, коли протиставлять „лівацький" табір (якщо такий в нас існує) самостійницькому.

Що подумав би чужинець про нашу націю, якщо б він довідався з української преси, що ворогами самостійности України і „вислужниками Москви" є многотисячні братські союзи, обидві наші наукові установи (НТШ і УВАН), лікарі і інженери, об'єднані у своїх професійних товариствах, Союз Українок Америки, пластуни, члени мельниківської ОУН, колишні упісти, вояки, політичні в'язні, — отож більша частина суспільности. Як пояснити такому чужинцеві той дивний факт, що всі ці організації стояли донедавна за самостійністю України й нагло, одного дня, усі стали „вислужниками Москви"? А стали вони тому, що виступили проти опартійнення УККА, зокрема проти підпорядкування цієї централі одній політичній партії. Виходить, хто є проти цієї геґемонії автоматично стає „вислужником Москви". Чи це має якийсь сенс? Властиво важко зрозуміти логіку Визвольного Фронту і УККА. Вони ж повинні радіти, що позбулися тих „зрадників", тим часом вони критикують їх за їхній вихід з УККА і заявляють, що двері відкриті до повороту до цієї централі. Поворот „вислужників Москви"?

Що в суспільності можуть заіснувати серйозні розбіжності, — це зрозуміле. Вони породжують часом палкі дискусії та полеміки. Такі дискусії конечні та корисні, але під умовою, що учасники їх спираються на фактах, які вони чесно, логічно і раціонально інтерпретують. На жаль, досі ми не читали ніякої статті з кіл Визвольного Фронту, в якій речево і переконливо було б доказано, що відсунення братських союзів від керівної ролі в УККА і заступлення їх представниками одної політичної партії було і є корисне для української громади в ЗСА і для української справи. Не бачили ми теж ніякої статті з доказами, що теперішній УККА, ідеологічно однорідний, є успішніший в його роботі, як попередні УККА. Замість таких статтей маємо лайку, накопичування образливих епітетів, за-

(Продовження на ст. 4)

Іван Кедрин

КНИЖКА ПРО ТРАГЕДІЮ УКРАЇНИ

Мирослав Прокоп: „Україна і українська політика Москви", „Сучасність" 1981, стор.176.

Українська політична література збагатилася на одну цікаву й важливу книжку. Це насправді збірка статтей, друкованих у „Сучасній Україні" в 1950 роках. Зібрання тих статтей водно й видання їх окремим суцільним твором потверджує відому дослідникам правду, що це велика для них полегша, коли вони мають перед собою одну впорядковану книжку, із покажчиком Змісту, літературою й індексом прізвищ, аніж пошукувати за окремими статтями у річниках газет і журналів, що зберігаються також тільки у дуже нечисленних бібліотеках.

Автор тримався стисло своєї теми. Тому максимум змісту книжки становить переповідження постанов, літератури і конкретних урядових актів, які стосуються політики Москви супроти України від часу приходу до влади в Москві большевиків, при чому автор залишає на боці українську визвольну війну-революцію, ствердивши лише факт постання Української Народної Республіки та становище супроти неї московського уряду в різних періодах часу. Це тільки перша частина твору, яка стосується „підготови до Другої світової війни". Маючи на увазі політику Москви й Україну — автор заторкує ситуацію Західньої України між двома світовими війнами тільки коротко й побіжно в одній невеличкій статті, в якій, для характеристики польської політики національної асиміляції, наводить статистику українського шкільництва — переслідуваного і знищеного польським режимом.

Книжка найбільш вартісна своїм багатющим інформаційним матеріялом. Автор користувався українськими, російськими, польськими, німецькими й англомовними джерелами. Великою і рідкою у політичній публіцистиці прикметою книжки Мирослава Прокопа, одного з найвидатніших наших інтелектуалів-публіцистів старшого покоління, є спокійний, безпристрасний оповідацький тон, без ніяких прикметників, без ніяких виявів прихильности чи ворожости автора до наведених подій і осіб — це суто науковий підхід, надзвичайно похвальний. Загал вільних українців не знає подробиць московсько-большевицької політики, таких подробиць, як зудар двох течій у комуністичному русі на Сході Европи — української національної тенденції (Комуністична Партія України, Компартія Західньої України й московського русифікаторського гону. Загал не знає чи вже призабув трагічну ролю, яку відіграли в новітній історії України такі постаті, як Постишев і Хрущов, — призабулися уже подробиці з періоду так званої українізації в Україні з такими діячами, як Шумський, Скрипник, Волобуєв, з того періоду, який дав поштовх до течії радянофільства в Західній Україні та на тогочасній українській еміґрації у Середущій і Західній Европі (Відень, Берлін, Прага, Париж). Познайомитись з тими фактами, чи пак відсвіжити їх собі в пам'яті тим легше, що з редакційно-технічного боку книжка поділена на невеличкі розділи — є їх 11 — з окремими титулами і численними підтитулами.

Хоча, як сказано, головна увага автора зосереджена на катах московської політики супроти України (жовтень 1917 року й сумісна література большевицьких лідерів), проте надзвичайно цікавими і вартісними для читача є місця, які стосуються українських національно-політичних течій і їх ставлення до займанських режимів — польського та російського. Автор, видатний діяч націоналістичного підпілля в роках перебування Західньої України під Польщею, виявляє такт і політичну культуру, не лаючись проти леґальних, за Польщі існуючих українських партій, що наче зправила роблять інші автори, члени націоналістичного підпілля. Так, наприклад, автор схвалює становище УНДО, Парляментарної Репрезентації й Митрополита Андрея з вибухом Другої світової війни, яке — заявляючи свою солідарність з польським урядом проти Німеччини — протиділяло загрозі масового погрому українців і їх надбань.

Автор подає авторитетне насвітлення, як назрівав перший розкол в Організації Українських Націоналістів після врятування українських політичних в'язнів у Польщі з вибухом Другої світової війни. Надзвичайно цікавим є також авторитетне з'ясування, як і чому постали так звані похідні групи ОУН в Україну. Свій об'єктивізм з історичної перспективи автор доказує признанням, що український націоналістичний світ не знав насправжніх відносин і атмосфери в Наддніпрянській Україні і тому зробив помилку, застосовуючи там, серед цілком ін-

(Закінчення на стор. 4)

Марія Барагура

Підготова до IV конґресу СФУЖО

Підготовча праця до IV Конґресу Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), який відбудеться від 26 до 29-го листопада, ц. р., у Філядельфії в пам'ять Першого конґресу цієї федерації, що проходив саме в місті „братньої любови", почалася нарадами голів складових організацій СФУЖО 25-го червня 1981 року в Торонто. Продовженням цієї підготови були наради управи СФУЖО 14-15-го листопада 1981 р. у Філядельфії.

Четвертий Конґрес СФУЖО буде скликаний не лише тому, що цього вимагає статут організації і внутрішньо-організаційні її питання, але він зумовлений також всенаціонально-громадськими потребами, які стосуються життєвих інтересів нашої спільноти й до яких організоване жіноцтво мусить зайняти становище та вплинути на позитивну її розв'язку.

Сьогоднішня історична хвилина сповнена проблем, які стосуються цілости нашої спільноти й які однаково важливі для кожної складової клітини СФУЖО, без уваги на її світоглядово-ідеологічне підложжя, політичну орієнтацію чи програмово-діяльностеву спрямованість. До цих проблем треба зарахувати боротьбу за національно-політичні й державницькі права української нації, захист основних людських прав наших земляків під російсько-большевицькою окупацією, відзначення великого голоду в Україні, відсвяткування 1000-ліття Хрищення України, оборону переслідуваної Церкви, опіку над українськими втікачами з Польщі, збереження національної субстанції на поселеннях перед процесом асиміляції й денаціоналізації, проблему мішаних подруж, питання виховання молодого покоління, збереження незайманости домашнього вогнища і святости подружнього життя; врешті до цих проблем слід зарахувати дуже болючу проблему останнього часу — роз'єднання і взаємопоборювання наших центральних товариств, організацій і установ на терені УККА, який покликаний координувати й репрезентувати життєві інтереси української національної групи, спільні всім його членам, без уваги на їх характер. Українське жіноцтво докладе всіх зусиль, щоб припинити цей зайвий конфлікт чоловічої частини нашої спільноти, шкідливий всередині і клопітливий назовні.

Для підготови успішного ходу IV Конґресу СФУЖО покликано до дії п'ять комісій, а саме: номінаційну, резолюційну, реєстраційно-верифікаційну, перевірки протоколу, і конґресову комісію, яка займатиметься самим Конґресом і яка працюватиме при допомозі підкомісій, поміж якими чолове місце займе програмова.

Намічено також рамовий плян програми Конґресу, який між іншим передбачає головну доповідь, кілька панелів, зміну статуту. Центр уваги буде звернений на правозахисну проблематику в найширшому її розумінні, на родину, на жіноцтво в Україні, на санацію національно-громадського життя на поселеннях, врешті на зв'язки СФУЖО з інонаціональними жіночими організаціями на терені окремих країн нашого поселення та з міжнародними жіночими організаціями, щоб втримати, поширити й закріпити придбані досі позиції та здобути нові.

Зокрема важливі досягнення на дотеперішніх конференціях Декади Жіночого Поступу з участю українських делеґаток в Мехіко і Копенгаґені з прицілом на кінцеву конференцію, яка має відбутися в 1982 році в Найробі, Кенія. Українські представниці мусять висунути там справу нашого жіноцтва і домагатися полегшення долі жінок — політичних в'язнів. Окремою справою буде схвалення прапора СФУЖО як конечного атрибуту головно при міжнаціональних виступах.

Великою турботою організаторів IV Конґресу СФУЖО є фінансові справи, зокрема створення фонду Конґресу, а далі придбання матеріяльних засобів на ведення поточної праці СФУЖО та на висилку делеґаток на конференцію в Найробі.

Цей загальний огляд підготови IV Конґресу СФУЖО і плян діяльности на найближче майбутнє показує, що українське жіноцтво взяло на себе тягар не лише жіночих проблем, але загальнонаціональної турботи. Тому потрібна йому допомога не лише якнайширших жіночих кіл, але й усієї нашої громади.

Для орієнтації будемо систематично інформувати нашу громаду про дальший хід підготови IV Конґресу СФУЖО з вірою, що ця подія зацікавить український загал і заохотить його до активної підтримки й реальної допомоги організованому жіноцтву в його турботі про добро нашої спільноти.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ТОРГІВЛІ, ВИНАХОДІВ і транспортації більшістю голосів знову висловилася в користь торгівців вживаними автомобілями, які, згідно з пропозицією федеральної торговельної комісії, повинні були інформувати покупців про всі технічні вади автомобіля. Сенатська комісія думає, що таке зарядження поставить у дуже прикре положення продавців автомобілів і знищить частину великого більйонового промислу в ЗСА.

Мирослав Семчишин

„СЬОГОДНІШНЯ ДОРОГА РУСИНА ДО ПОЛЬЩІ"

IV

Не менш цікавий прояв шовінізму описує автор на прикладі одної лемківської родини, в лемківському селі, яка, якимсь чудом, оціліла і її не вивезено: напливовий польський елемент, який поселено на місцях виселених лемків — з найбільшою погордою ставиться до цієї єдиної родини, дарма що вони тут справжні старожили і членам цієї родини приходиться гірко жаліти, що їх теж не вивезли на Захід так як і всіх їхніх односельчан...

Пишучи про лемків, автор коротко старається передати історію цього найдальше на захід висуненого українського племени, але до „історичности" його доказів треба поставитись з деякими застереженнями бо він теж дивиться на лемків як на якесь окреме руське плем'я, яке хоче дальше залишитись руським і прагне тільки жити на своїй землі, мати свою рідну церкву, та плекати свій рідний греко-візантійський обряд. А тим часом вони в куди гіршому положенні чим галицькі українці з-перед 150 років, яким в добі М. Шашкевича теж грозила польонізація обряду і культури.

Елементарні вимоги

Це вимоги передусім релігійного порядку, вимоги, як Української Греко-Католицької Церкви (автор В. Мокрий — греко-католик) так і Православної Автокефальної Церкви в Польщі.

У численних письмових меморандумах і проханнях усі українці в Польщі вимагають від польської влади ось чого:

1) Ревіндикації (повернення) урядом забраних церков, яких вживається для нерелігійних цілей, та права користуватися костелами для своїх релігійних практик там, де церков взагалі немає (північно-західні землі);

2)права до радіопередач українських літургійних відправ хоч би тільки тих найбільше урочистих;

3)дозволу видавати українську релігійну літературу;

4)співпраці духовенства обох Церков (польської католицької і українських) у формі співучасти в релігійних святкуваннях;

5)усвідомлювання римо-католиків у формі публічних викладів про суть і характер східнього обряду;

6)видання історії Української Греко-Католицької Церкви в повоєнній Польщі;

7)признання рівнорядних прав Українській Греко-Католицькій Церкві на свобідний розвиток.

Українці в сьогоднішній Польщі „підносять голови" — каже автор — не для цього „щоби будувати там якусь іншу Україну" чи „регабілітувати УПА" (бо таке їм закидають), але для цього, що прагнуть вийти з того підпілля, в якому перебувають із своєю Церквою-мовою-обрядом і культурою. Тут автор посилається на деякі польські голоси в українській справі, мовляв — „про психосуспільну атмосферу, в якій живуть в Польщі українці, рішає передусім не політика влади, але становище польського Костела і польського суспільства". Автор пригадує полякам славні імена із давніх часів А. Міцкевича, а з нових — нобелівського лавреата Чеслава Мілоша, який саме й є продуктом культурного сплетення трьох народів — литовського, білоруського та польського. В цьому ж контексті згадує ряд прізвищ з давнішої і новішої польської літератури і культури, мовляв, традиції співжиття і взаємопошани завжди давали в історії Польщі добрі результати.

Українці в Польщі, — твердить він, — живуть в почутті заподіяної їм кривди і така політика ніяк не служить ні польським ні українським інтересам. В дальшому автор заторкає деякі аспекти з культурного життя української людини в Польщі. І так, наприклад, парадоксом вважає він такий факт, що з одного боку польська пропаґанда влаштовує у Кракові „Дні Києва" з виступами хорів, музичних ансамблів, чи інших мистецьких одиниць, які приїжджають з Української Совєтської Соціялістичної Республіки, а з другого боку забороняє українському хорові у Варшаві, що вже існує 10 років, виступати перед польською громадскістю за одним чи двома вийнятками під час міжнародного фестивалю, коли то цей хор здобув одну з перших нагород. А про те, що щоби зареєструвати Союз Українських Студентів у Польщі — і мови немає, а, навпаки, створюється усі умовини для того, щоби ця молодь якнайшвидше асимілювалась і денаціоналізувалась. А вже про те, щоби говорити і писати про Україну — це для українців у Польщі — недосяжна мрія!

Реальні і нереальні мрії

У кінцевих висновках тієї доволі ґрунтовної і місцями болючої аналізи польсько-українських відносин, автор розрізняє два аспекти: загальний і персональний.

У першому випадку він заторкає справу сьогоднішніх кордонів між Польщею і Україною, цих кордонів, які розділили один народ і які стали предметом дискусій-спорів і різних плянів, як з боку поляків так і українців. Одні мріють про те, щоб Польща сягала, як і колись по Збруч, а інші — (зокрема деякі кола на еміґрації) хотіли би бачити кордони майбутньої України аж під Краковом. Він докоряє полякам, що вони в своїх бажаннях вернутись на терени колишньої східньої Галичини навіть не уявляють, які там зміни, і чи вони знайшли б там те про що мріють. Теж саме — можна б сказати і про ті українські прикордонні землі, з яких виселено українців, бо там дещо інакше: там йде процес винищування українських стародавніх поселень, викладником яких завжди була передусім Церква. На його думку, справа кордонів і Львова чи Вільна на сьогодні для українців, поляків чи литовців — другорядна. Першорядною він вважає вимогу, щоби було пошанування залишків культури української та відповідне збереження її і в Кракові, і Перемишлі, і на Лемківщині. І крайня пора це зробити, бо усім українським пам'яткам у Польщі загрожує повне знищення. Досі в Людовій Польщі навіть немає музею українського фолкльору, не кажучи вже про музеї історії, мистецтва, про бібліотеки, театри ітп.

А в другому персональному, аспекті, автор, опинившись тепер у Кракові, з очевидною носталгією пригадує, як то колись у далеку і ближчу давнину було тут інакше. В Кракові, — пише він, — немає навіть церкви, у якій ще донедавна молились від ранньохристиянських часів вірні східнього обряду. Це були люди, пов'язані і з королівським двором і Ягайлонським університетом. Тут у XV сторіччі в Кракові жив і працював український учений Юрій Котермак, пізніший ректор Больонського університету, а в новіших часах саме тут співжив і дружив з такими славними поляками як В. Морачевський, Ст. Пшибишевський, В. Оркан і Ст. Висп'янський — не хто інший як наш Василь Стефаник. А що сьогодні залишилось з тієї старовинної церкви? Її немає, але є її підмінка: є костьол св. Катерини, каплиця св. Доротеї, де перед міньятюрним іконостасом українці голосно, без страху, що хтось їх підслухує, можуть співати „Христос Воскрес".

У своєрідній сповіді із своїх переживань і мрій, автор попадає у тон суперльояльности якщо не льокального патріотизму заявляючи: „Моя Польща з часу моїх дідів і мого дитинства моїх батьків — розібрана. Розбираючи моїм батькам церкву — цю єдину зматеріялізовану духову вартість — розібрали їм світ... Боюсь, що коли цей процес знищення залишок матеріяльної і духової культури не припиниться, культури, з якою хоч таємно все ще себе ідентифікуємо, то нашим внукам вже нічого не залишиться. Бо з чим врешті-решт має українська людина в Польщі себе ідентифікувати. Вона ж прагне ще задержати в своїх громадах традиції весільного коровая, і вишиваного рушника і права заспівати на весільній трапезі „Сотвори Господи многая і благая літа"!... Хочемо, щоби з нас і наших традицій не насміхались, і не ідентифікували нас з бандитами, а щоби вважали нас за рівноправних громадян, які є дещо інші від поляків". Він глибоко вірить що до зрозуміння цієї істини таки колись прийде. Вірить, що здоровий глузд переможе шовіністичну темноту, що переможе правда. Він посилається на пам'ятник, здвигнений в честь польських героїв-робітників у Ґданську, як символ правди, а врешті посилається на такі провідні величини польської духовости, якими вважає філософа поета Мілоша і Папу Івана Павла II.

„Йдеться врешті решт про те, — завершує він свою статтю конклюзією, — щоб зрозуміти, що стати нас на таку одність в різнородності, яка стверджувала б толеранцію, і демократію, бо тільки в такій одності можемо бути сильними".

А закінчується та своєрідна сповідь, багата на факти - і рефлексії наболілої душі, що в джунґлі і темрявах польського шовінізму шукає за промінчиком світла — віршем Ліни Костенко:

„І все на світі треба пережити
І кожен фініш — це по суті старт...
(...)
Хай буде все небачене побачено,
Хай буде все пробачене пробачено.
Хай буде вік прожито як належить.
На жаль, від нас нічого не залежить"...

(Кінець)

СОЮЗОВЦІ! КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА: ПРИДБАТИ 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ 4 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Д-р П. Стерчо...

(Продовження зі стор. 1)

Екзекутиви УККА нікого не зобов'язують.

В залі, де відбувалися Збори, невідомі особи підклали скрито три ґазові бомби-смердючки, які сильно виділювали ґаз (H_2S). На щастя їх скоро знайшли та унешкідливили.

У своєму звіті з діяльности Голова Відділу д-р Стерчо підкреслив, що праця організованої української громади Філядельфії проходила спокійно, успішно й конструктивно, не зважаючи на те, що в ній не брали участи громадяни приналежні до Організацій Визвольного Фронту. Рокові свята — 22-го Січня, Тараса Шевченка й Першого Листопаду — проходили величаво, а головними доповідачами на них були такі видатні діячі, як Начальний Пластун проф. д-р Юрій Старосольський, голова Наукового Товариства ім. Шевченка проф. д-р Ярослав Падох, а на Листопадовому Святі промовляв головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис. Мистецька програма кожного свята була на висоті, а в українських церквах кожночасно правлено Благодарственні Літургії з участю багатьох вірних.

Щоб відзначити 300-ліття існування міста Філядельфії, в часі Свята Державности й Соборности, відзначено посадника міста Вілляма Ґріна грамотою „Мужа Року", а у вислові признання за діяльність Комітету Оборони Національних і Людських Прав України наділено грамотою „Українки Року" мґр Уляну Мазуркевич, голову цього Комітету. Згадав звітодавець також іншу дуже важливу українську інституцію у Філядельфії — Українську Лігу проти Знеславлення, що її очолює Дзвінка Швед, яка проводить по своїй лінії надзвичайно важливу роботу. Відділ УККА опікується вже понад дванадцять років українськими студіями в Пенсильванійському університеті, під кермою проф. д-р Наталії Пазуняк. Цей університет дотепер признав шість докторатів і кілька магістерських дипломів з української мови й літератури. На увагу українського громадянства заслуговує недавно створений Український Освітньо-Культурний Центр, на чолі з д-ром Олександром Черником, що являється дуже важливим фактором у збереженні української молоді в майбутньому. Відділ УККА всесторонньо підтримує цей Центр і дотепер передав на його потреби біля 2,000 долярів.

Фінансовий звіт склав скарбник Відділу Петро Тарнавський, а за Контрольну комісію звітував її голова проф. Б. Гнатюк і заступних голови мґр Іван Скочиляс, які висловилися за тим, щоб збори висловили признання уступаючим органам за їх діяльність серед несприятливих обставин і з признанням уділили абсолюторію, що Збори і зробили. За Громадський суд звітував Микола Алексевич, ствердивши, що не було ніяких спірних справ.

В дискусії над звітами, як і в справі існуючої ситуації не лише на терені діяльности Відділу УККА у Філядельфії, але й у цілій країні по XIII-му Конґресі висловлювали свої думки: д-р Володимир Пушкар, д-р М. Ценко, д-р О. Біланюк, інж. П. Гурський, Осип Петрович, Ілярій Мазепа і, зокрема, представник Організацій Визвольного Фронту Іван Крих, який твердив, що щойно після створення його середовищем другого Відділу УККА у Філядельфії справи наладнаються. Відповідав голова Відділу на питання, відколи у самій Філядельфії дійшло до двоподілу: ще від лютого 1980 року, отже повних вісім місяців перед XIII Конґресом представники ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ, СУМ-А і ТУСМ-у вийшли з керівних органів, не маючи змоги вибрати своєї більшости до формованої тоді Номінаційної комісії для Зборів, що мали відбутися у березні 1980 року. На питання про взаємовідносини поміж Централею УККА і Відділом УККА у Філядельфії проф. Стерчо відповів, що керівні органи Відділу УККА від самого початку апелювали до обидвох сторін знайти шляхи до полагодження конфлікту, але прийшли до переконання, що існує брак доброї волі, зокрема після того, як нікім не вибрана Крайова Рада узурпувала собі право проголошувати неважність зборів, а Екзекутива заряджувати „екзекуційні" загальні збори, що їх мав переводити її представник, який також мав привезти зі собою квитки до голосування для українських громадян Філядельфії. Вже на Крайову Громадську Конференцію в Ню Йорку, що її скликав був Комітет за Правопорядок в УККА, Відділ вислав був своїх представників, щоб ще і ще шукати шляхів до поладнання конфлікту. Але намарно.

Мандатна комісія ствердила, що у Зборах взяло участь 215 громадян і 57 представників від організацій, отже 272 управнених до голосування.

На внесок Номінаційної комісії на чолі з інж. М. Ничем, вибрано одноголосно на дворічну каденцію такі керівні органи Відділу УККА у Філядельфії:

Управа: проф. д-р П. Стерчо, голова; інж. М. Нич, екзекутивний заступник голови; заступники голови — д-р М. Ценко для суспільної опіки, проф. д-р Н. Пазуняк для культурно-освітніх справ, мґр У. Мазуркевич для оборони національних і людських прав, І. Мазепа для взаємовідносин з фінансовими установами, Іван Данківський для зв'язку з українськими ветеранами, інж. Анатоль Працiський для справ молоді, й Володимир Василащук для зв'язку з міськими урядовими чинниками; секретарі —М. Касіян, д-р В. Процюк і Галя Гораєцька; скарбник П. Тарнавський; референтка для жіночих справ Віра Кліш, референт для національного датку Дмитро Ткачук; референт для шкільних справ проф. д-р Іван Олексишин, імпрезовий референт Микола Бойчук, організаційний референт мґр В. Яців, зв'язковий до молодечих організацій інж. Ю. Іхтіярів, зв'язковий до стейтових чинників адвокат Тома Дармопрай і пресовий референт ред. Богдан Катамай; члени Управи: д-р Лариса Заїка, мґр Ірена Скульська, Маріянна Михайлюк, Роман Ярош, Юрій Данилів, Петро Ґенґало, Олександер Михалюк, Михайло Осташ, Сидір Новаківський, Осип Коновал і Олександер Процюк.

Контрольна комісія: проф д-р Б. Гнатюк, голова; мґр І. Скочиляс, заступник голови; Мирон Баранецький, секретар, і члени — інж. Іван Даниленко, Роман Гевко і інж. П. Гурський та Роман Клос.

Громадський суд: проф. д-р О. Біланюк, голова, та мґр Мирослав Субтельний, М. Алексевич, д-р Петро Клюк, інж. Василь Хилько, інж. Володимир Зуляк і Осип Петрович — члени.

Дорадча рада: д-р О. Черник, голова, та члени—проф д-р Леонід Рудницький, В. Андрейчик, Марія Ганусей, Ірина Гаврилів, Марія Кондрат, проф. Анастазія Жилава, д-р Ярослав Яримович, д-р Ярослав Заліпський, д-р В. Пушкар, інж. Іван Скіра, інж. Володимир Шиприкевич, Володимир Медуха, інж. Володимир Винницький, Василь Кий, Василь Геник, Юліян Головчак, Ярослав Жмуркевич, Юліян Татунчак, Віталій Трипупенко, Аскольд Рудакевич, Іван Антоняк, Олег Бак-Бойчук, Орест Грабик, Ярослав Палатайко, Микола Ящук, Любомир Люба, Ярослав Лучанко і Нестор Сум.

Від Резолюційної комісії звітував інж. В. Винницький. Прийняті резолюції наголошують потребу продовжувати конструктивно творчу працю, не витрачаючи намарно часу на міжорганізаційні спори, а одночасно Збори ще раз підкреслили велике бажання української громади привернути консолідацію на базі взаємної пошани й християнської любови, а зокрема на базі відмови одного політичного середовища від намагання домінувати над усіми іншими.

У своєму слові нововибраний голова Відділу проф. Стерчо підкреслив, що сьогоднішні Загальні збори є виявом справжньої волі українського громадянства Філядельфії та апелював до Екзекутиви УККА відкликати заряджені на 4-го квітня збори й допомогти членам організацій, які вибули з Відділу УККА, повернути в його ряди для спільної праці.

Національним гимном закінчено ці багатолюдні, ділові, спокійні Загальні збори, що вибрали керівні органи організованої української громади Метрополітальної Філядельфії на чергові два роки.

НАЙМОЛОДШИХ ПРИЗАБУЛИ...

У дописі Олега Микитея „У поклоні Патріярхові Йосифові" („Свобода" ч. 54, з 23-го березня) пропущено прізвища наймолодших виконавців інсценізації на пошану Патріярха Йосифа. На прохання автора допису подаємо їх — Наталка Троян, Омелян Марків, Володимир Зінич, Ксеня Кизик й Адріяна Мельник. — Ред.

ПРО УКРАЇНЦІВ У БРАЗИЛІЇ

Ню Бранзвик, Н.Дж. — Заходами Пластової Станиці тут в неділю, 4-го квітня ц.р., о год. 12-ій дня в церковній залі при 86 Лівінґстон авеню відбудеться показ прозірок про українських поселенців у Бразилії постановки Петра Бакала. Вступи за добровільними датками; гарячі страви і солодке.

Фестиваль у Сакраменто

У суботу і неділю, 13-го і 14-го березня ц.р., перший раз в історії Камелія Фестивалю у Сакраменто українці взяли активну участь у цій міжнаціональній імпрезі.

У Фестивалі різні національні групи у призначених для них місцях, кіосках, виставляють артистичні експонати своїх культурних здобутків та чваняться осягами своїх вокально-музичних і танцювальних груп.

У Екзекутивному комітеті Фестивалю нашу громаду репрезентували мґр Степанія Мішкевич, голова нашого підготовчого комітету, Варвара Кубічка і Алекс Качмар. Всі троє вив'язались дуже добре зі своїх завдань, чим заслужили на признання цілої нашої громади.

У суботу, 13-го березня, відбувся „Обід міжнаціональної приязні". Під час почесної дефіляди українську громаду репрезентували інж. Микола Костирко, сеньйор нашої громади і колишній український старшина, та Марта Бойчук, краля Фестивалю, у дуже гарному народному строї. Після обіду у будинках Сакраменто Комюніти Сентер почалась офіційна виставка експонатів окремих національностей, документуючи їхні артистично-культурні досягнення.

Український кіоск, прикрашений українським національним прапором і тризубом, показував такі експонати: бандура, вишивки, писанки, фізичні та політичні мапи України, книжки тощо. Можна ствердити, що український кіоск був предметом найбільшого зацікавлення і його найбільше й найчастійше оглядали відвідувачі Фестивалю.

У неділю, 14-го березня, наша виставка продовжувалась цілий день із великим успіхом. Іванна Мазурек, наш спеціяліст у малюванні писанок, давала у кіоску практичний показ малюваня писанок, за що зискала собі загальне признання і часті оплески численних глядачів зацікавлених українським мистецтвом.

Без сумніву, треба ствердити, що українська виставка й участь у Фестивалі увінчалась великим моральним успіхом, що виявилось у придбанні нових членів для нашої громади; у зацікавленні багатьох чужинців нашими культурно-національними справами; вдалося зактивізувати місцевих громадян українського походження, які признались до українства. Крім того, нав'язано контакти з іншими національними групами; обзнайомлено не-українців із нашою культурою у протиставленні до російської культури, і виелімінувано російську групу із Фестивалю, де їхня дотеперішня неправдива пропаґанда про Україну була б натрапила на дуже рішучий український спротив.

Наприкінці належить щиро поґратулювати інж. Миколі Костиркові, ініціяторові нашої участи у Фестивалі, професорові музики Юрієві Олійникові, Тедові Вроблицькому, Алексу Качмареві, мґр Степанії Мішкевич, Іванні Мазурек, Любі Поляковій, Наді Мінкав, Варварі Кубічці і Марті Бойчук за їхні зусилля, великий вклад праці та заслужені успіхи у підготуванні першої української виставки на Фестивалі

Очевидець

ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Традиційне Свячене, що його кожнорічно влаштовує Українське Патріярхальне Товариство в ЗСА — Відділ в Ню Йорку, відбудеться в цьому році в суботу, 8-го травня ц.р., в Українському Народному Домі при 142 Друга авеню з діловою і мистецькою програмою.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

у глибокому смутку повідомляє всіх своїх Членів та Українську Громаду в ЗСА, що в понеділок, 29-го березня 1982 року відійшов у Вічність на 78-му році життя

св. п. д-р

РОМАН КЛЮФАС

многократний Генеральний Секретар ЦУ ОДВУ у попередніх роках, секретар Управи Українського Визвольного Фонду, колишній працівник Адміністрації УККА, провідний член Організації Українських Націоналістів.

Осиротив дружину Ярославу з одруженими дітьми донькою Ксенею та сином Іваном та численну найближчу родину — Сестер і Братів.

ПАНАХИДА — у середу, 31-го березня, о 8-ій веч. у похоронному заведенні П. Яреми.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА — у четвер, 1-го квітня 1982 р., о 9-ій год. ранку в церкві св. Юра, а по Службі Божій домовина Покійного буде перевезена на Український Пантеон до Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. при церкві св. Андрія.

Скорботній Дружині п-ні Ярославі, Дітям та всім членам вужчої і ширшої Родини складаємо наше щире і глибоке співчуття.

ЦУ ОДВУ

В глибокім сумі ділимося з Приятелями й Знайомими, що 22-го березня 1982 р. у Клівленді, Огайо, на 77-му році життя відійшла у Вічність

бл. п.

АЛЕКСАНДРА БУРДА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24-го березня 1982 року в українській католицькій церкві св. Петра і Павла, опісля на цвинтарі св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
син — ПЛАТОН з дружиною ЛОРЕТОЮ й дітьми ЛІДОЮ й ВІКТОРОМ
донька — ІРЕНА з мужем ДАНОЮ й дітьми ГРИГОРІЄМ, ЮЛІЄЮ й ДАНОЮ
сестри:
ЕВГЕНІЯ МЕЛЬНИК з сином ЯРОСЛАВОМ
й МАРІЯ ЛУЦИШИН
брат — РОМАН СВІТЕНКО
сестрінки — МАРУСЯ й СВЯТОСЛАВ ПАВЛИШИН

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Дорогої Стриянки

Марії Величко

складаємо 25.00 долярів на потреби ОСЕЛІ ім. ОЛЬЖИЧА в Лігайтоні, Па.

Сиракюзи, 27-го березня 1982 Я. М. ВЕЛИЧКИ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МУЖА, БАТЬКА й ДІДУНЯ

бл. п.

ОНУФРІЯ КЕКІША

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені

в п'ятницю, 2-го квітня 1982 року
в церкві св. Юра в Ню Йорку — о год. 8-ій рано,
в Студіоні, Кастель Ґандольфо, Італія.

Дружина — ЕВГЕНІЯ
Син — БОГДАН з дружиною ДАРІЄЮ
Син — БОРИС
Внуки — УЛЯНА І РОМА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в середу, 31-го березня 1982 року відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРІНКА

бл. п.

СЛАВОМИРА МАРІЯ РЕТЬКА

з дому КОВАЛИШИН

народжена 14-го серпня 1922 року в Ходорові, Україна.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 2-го квітня 1982 року, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 3-го квітня 1982 р., в год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж., Санфорд Авеню, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар Ґейт оф Гевен.

Горем прибиті:

муж — СЕМЕН
доні:
ОЛЬГА СТАСЮК з мужем ЮРІЄМ
НАДІЯ ГАЙВАС з мужем АСКОЛЬДОМ
тети:
ОЛЬГА ГАВРИЛЮК-ВАРЕЛА
ВАРВАРА ШВЕД з Родиною
вуйко — ВОЛОДИМИР ЛОЗИНСЬКИЙ з Родиною
Ближча і дальша Родина в Україні та Бразилії

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Незабутнього МУЖА

бл. п.

Д-ра МИРОНА НИЖАНКОВСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юрія Переможця в Ошаві, Канада.

В цей день прошу про молитви за спокій душі Покійного.

Дружина ВОЛОДИМИРА НИЖАНКОВСЬКА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого СИНА

бл. п.

СЕРГІЯ КУЗЬМЕНКА-СІВЕРСЬКОГО

Просимо Людей Доброї Волі згадати Його у своїх молитвах.

Родина СІВЕРСЬКИХ

„Гайдамаки"

Ансамбль бандуристів „Гайдамаки"

В околиці Пассейк-Кліфтон, Ню Джерзі, оселилась велика кількість українців зі старої і нової еміграції. Тут є три українські церкви, три відділи Українського Народного Союзу, Кредитівка, жіночі та молодечі організації. Зусиллям цих організацій постала в Пассейку велика Українська Централя, де щовечора ці організації проводять свою роботу. І на славу цій громаді найбільше рухливі тут молодечі організації. І є тут і серед молоді, і батьків люди, які заслуговують на увагу.

Тут мешкає родина Лучків. У родині два сини, Петро і Юрко, та доня Стефка. Батьки заохочували своїх дітей до гри на бандурі. Придбали для них бандури. До того домовились з енергійним невтомним бандуристом Володимиром Васьковим. До цих трьох бандуристів приєдналася донька В. Химери, Орися, з Ірвінгтону.

В. Васьків вклав багато кропітливої праці, навчаючи їх гри на бандурах. І ось ці бандуристи — молоді орли — літають тепер не тільки в цій околиці, а й в інших стейтах, чаруючи слухачів своїм співом і грою на бандурах. В останньому часі, завдяки невтомній праці маєстра Васькова навколо молодих бандуристів створився ансамбль бандуристів „Гайдамаки" при Осередку СУМ-А в Пассейку. Ансамбль цей — краса і гордість української громади; своїми виступами вони захоплюють не тільки українців але й наших співгромадян з околиць міста.

Початок цій красі співу і музики дала родина Лучків. Українські організації цієї околиці повинні б відзначить їх, як зразкову українську родину.

Симон Черненко

Чергові Збори волинян

Дня 20-го грудня 1981 року був сильний мороз і холодний вітер, але члени Інституту Дослідів Волині і Товариства „Волинь" у Вінніпеґу, Канада, не зважали на це і дружньо спішили на свої чергові Річні збори, які мали відбутися того дня в Українському Народному Домі. Збори відкрив голова ІДВ д-р С. Радчук, попросивши о. д-ра С. Ґеруса звершити молитву.

Була вибрана президія зборів: д-р І. Тарнавецька, голова, І. Похильчук, секретар. На самому початку, як щороку, волиняни згадали хвилиною тиші своїх друзів, що на протязі року відійшли у вічність.

Протокол останніх зборів прочитала Надія Шаварська. Він був прийнятий без жадних додатків чи доповнень. Після цього збори з глибокою увагою вислухали звіт голови Інституту Дослідів Волині д-ра С. Радчука, який зокрема підкреслив широкі видавничі успіхи ІДВ. Коли в минулих роках ІДВ і Т-во „Волинь" видавали річно одну-дві книжки, то за роки 1980-81 вони видали одинадцять книжок. Деякі з них великого формату, по кілька сотень сторінок.

Д-р С. Радчук також пригадав, що тепер друкується другий том „Етимологічного Словника" Митрополита Іларіона, а незабаром буде зданий до друку „Краєзнавчий Словник Волині й Волинського Полісся" професора О. Цинкаловського. Цей Словник вийде в кількох томах і матиме понад 150 цінних знімок наших культурних надбань, які окупант намагається знищити.

Здано до друку також працю д-ра І. Тарнавецької „Слов'янські стародруки в Канаді", а також 13-14 число „Літопису Волині". Усі видання ІДВ й Т-ва „Волинь" українці на чужині зустріли прихильно, про ці видання були надруковані в нашій пресі відповідні й глибокі рецензії.

Крім видання книжок, в минулому році Інститут Дослідів Волині видав пропам'ятну марку, присвячену 400-річчю Острозької Біблії. Волиняни свідомі того, що ця Біблія появилася на їхній землі, вона є живим каменем нашої невмирущої культури між всіма слов'янськими народами, а тому вони працюють для того, щоб разом з Колеґією Св. Андрея цю Біблію перевидати задеклярувавши вже тепер на її перевидання 2,500 долярів.

У минулому році ІДВ разом з Т-вом „Волинь" видали наші різдвяні картки, які успішно розійшлися по всьому світі. У своєму звіті д-р С. Радчук також сказав, що у плідне 30-річчя життя й праці ІДВ і Т-ва „Волинь" у минулому році була видана пропам'ятна відзнака, яка була роздана на тих зборах усім присутнім членам, разом з посвідками. Відзнаки ці, а також посвідки матимуть символічне значення та будуть чудовою пам'яткою приналежности до творчих українських установ.

Д-р С. Радчук із задоволенням ствердив, що членство Інституту Дослідів Волині й Т-ва „Волинь" постійно зростає, до них щороку приєднуються нові сили, зголощуються нові люди різних професій, різних політичних і релігійних переконань, які бажають разом зі своїми земляками працювати для користи і добра свого народу.

Наступний звіт прочитав довголітній голова Т-ва „Волинь" у Вінніпеґу інж. Ілля Онуфрійчук, я сказав би, головний рушій усієї діяльности у праці волинян. Для цієї праці він віддає всю свою силу й час, а тому вона така успішна.

На початку свого звіту інж. І. Онуфрійчук коротко спинився на видавничій діяльності ІДВ і Т-ва „Волинь", потім розповів присутнім і про інші ділянки цих двох волинських організацій, які ось уже довгі роки спільно працюють, ніби одна родина. Видання ІДВ і Т-ва „Волинь" розходяться по всьому світі і знаходять собі зичливих читачів.

Тому пожвавилося листування з читачами, приходять усе нові й нові замовлення. Замовлені книжки треба запакувати, занести на пошту, треба їх записати до канцелярійних книг, треба вислати поквитовання тощо. І майже всю цю працю виконує сам І. Онуфрійчук. У своєму звіті зі скромности він того не сказав, але ми, слухаючи його звіт, знали, яку колосальну працю виконує наш голова.

Почули ми з його звіту, що наші видання розповсюджуються не тільки у вільному світі, але приходять замовлення також з Болгарії, Румунії, Польщі, Чехії й інших країн, де живуть наші люди.

Крім видавничих справ, І. Онуфрійчук торкнувся у своєму звіті також інших ділянок праці, які ведуть ці дві волинські організації у Вінніпеґу. Вони відвідують по лікарнях своїх хворих земляків, несучі їм моральну, а коли треба, то й матеріяльну поміч.

Кожного Різдва члени ІДВ і Т-ва „Волинь ідуть по хатах своїх друзів з колядою. Щороку влаштовують волинську „колядку", грають також т.зв. „бінґо", а всі прибутки з подібних імпрез ідуть на видання книжок.

І знову треба сказати, що в усьому тому веде провід невтомний голова інж. І. Онуфрійчук, якому треба подякувати за всю цю працю. Вкінці звіту І. Онуфрійчук подякував всім своїм співпрацівникам, які допомагали йому в праці.

Обширний фінансовий звіт із прибутків і видатків прочитала Ніна Лугова, скарбник ІДВ і Т-ва „Волинь". Н. Лугова у своєму звіті згадала, що, згідно інвентаризації, ІДВ і Т-во „Волинь" у Вінніпеґу мають у своєму розпорядження понад сорок тисяч книжок, каталогова ціна яких є біля 230,000 долярів

За Контрольну комісію звітував її голова, редактор М. Подворняк, який сказав, що комісія, перевіривши прибуткові й видаткові книжки, всі грошові записи, знайшла все в найкращому порядку. Він висловив Н. Луговій подяку за її працю. Редактор М. Подворняк підкреслив, що каси наших волинських організацій ніколи перед тим не провадилися так взірцево і не мали стільки грошей, як тепер. Але волиняни ще ніколи не мали таких великих плянів і зобов'язань як тепер.

Потім відбулися короткі, але доцільні дискусії над звітами. Голова Номінаційної комісії ред. М. Подворняк подав листу імен для нової управи Інституту Дослідів Волині і Т-ва „Волинь". До нової управи були одноголосно вибрані такі особи: Інститут Дослідів Волині: д-р С. Радчук — голова, о. д-р С. Ярмусь — заступник голови, інж. І. Онуфрійчук — секретар-адміністратор; Н. Лугова — скарбник; ред. М. Подворняк — редактор „Літопису Волині".

Т-во „Волинь": інж. І. Онуфрійчук — голова, о. д-р С. Ярмусь — заступник голови, Н. Лугова — секретар-скарбник, М. Чайковський, А. Боднарчук і М. Шумик — організаційні референти, Н. Шаварська і І. Похильчук — члени.

Редакційна Колеґія ІДВ і Т-ва „Волинь": д-р Ю. Мулик-Луцик, голова; д-р С. Радчук, заступник голови; Н. Лугова, секретар, д-р І. Тарнавецька, інж. Ф. Онуфрійчук, о. д-р С. Ярмусь, ред. М. Подворняк й І. Онуфрійчук — члени.

Гостинний комітет: М. Михайлов, голова; М. Проньчук, заступник голови, М. Пелешок, Т. Полікша, К. Нетипчук, К. Бондарчук, Т. Шумик, Т. Зозуля, Н. Шаварська, Г. Онуфрійчук, Т. Тополєвська, Н. Лугова, Л. Шудло, Т. Сидоренко, Г. Погайдак, Є. Бартошук, К. Дармоїд, М. Кусин, М. Прихошко і Е. Чайковська.

Після виборів були вільні внески, а також пропозиції й побажання щодо майбутньої праці волинян, в яких взяли участь такі особи: о. прот. А. Тетеренко, інж. Ф. Онуфрійчук і Н. Шаварська. Річні збори ІДВ і Т-ва закінчено молитвою.

Присутні ще довго обмінювались думками, а гостинні пані частували кавою і солодким.

М. Дубенчук

Вступайте в члени УНС

Відзначення 43-річчя незалежности Карпатської України

Фото Р. Голіята

Сидять (зліва): д-р Іван Флис, о. ігумен Себастіян Шевчук і мгр Іван Базарко; стоять (зліва): Марія Бонь, д-р Володимир Душник, Наталка Канюґа (частинно закрита), проф. Петро Стерчо, Михайло Івасівка, Марія Душник, проф. Василь Калинович (частинно закритий), Михайло Бонь, д-р Василь Вереш, Василь Оріховський, Богдан Рекшинський, д-р Роман Голіят, дир. Богдан Ластовецький, д-р Володимир Стек і інж. Петро Голіят.

Ню Йорк, Н.Й. (В.Д.) — У середу, 17-го березня ц.р., Карпатський Дослідчий Центр ім. Юліяна Ревая в Ню Йорку відзначив 43-річчя проголошення самостійности Карпатської України. Це проголошення Соймом Карпатської України відбулося 15-го березня 1939 року в столиці Хусті, коли мадярські війська з одобренням Гітлера та при ентузіястичних оплесках Польщі почали окуповувати Карпатську Україну.

Програму відзначення відкрив д-р Василь Вереш, секретар Центру, який коротко з'ясував історичне підложжя і значення цього акту. Мимо довгих століть поневолення та мадярського гнету, Карпатська Україна, ця „Срібна земля", завсіди тяготіла до українського національного материка та його національно-політичних і культурних змагань. Ці елементи були необхідні в національно-культурному відродженні Карпатської України, яке привело до проголошення незалежности.

Проф. Петро Стерчо, голова Дослідчого Центру, який прибув з Філядельфії, говорив про процес історичного розвитку Карпатської України, ствердивши ролю Карпатської України в культурно-літературному відродженні соборної української нації. Він ствердив, що національні і культурні змагання українського населення Карпатської України йшли завсіди впарі із загальним культурно-національним розвитком української нації, не дивлячись на національне поневолення.

Всупереч ворожому довкіллю (Мадярщина й Польща) і неприхильному наставленню празького уряду, населення Карпатської України у великій більшості підтримало самостійницькі почини і понад 20,000 членів Карпатської Січі стало в обороні незалежности Карпатської України, хоч проти них виступила Мадярщина, за якою стояли гітлерівська Німеччина, фашистська Італія і мілітаристична Польща.

Мгр Іван Базарко, президент СКВУ, коротко промовляв про історичне значення проголошення самостійности Карпатської України та його місце в загальноукраїнській новітній історії.

Д-р Іван Флис, президент Українського Народного Союзу, побажав Дослідчому Центрові дальшого успіху на полі дослідчої історії Карпатської України, що буде дальшим вкладом до визволення України.

Д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника," говорив про всебічну моральну-політичну і матеріяльну допомогу, яку давали американські українці в 1938-1939 роках Карпатській Україні. Відбувалися масові протестні зібрання, які організували такі організації як Об'єднання, ОДВУ, Український Народний Союз, Союз Українців-Католиків „Провидіння" й інші.

Вислано меморіяли і телеграми до американського уряду у Вашінґтоні і до урядів Німеччини, Франції, Великої Британії і Італії, протестуючи проти зазіхань Мадярщини. Прелеґент згадав також про голоси української преси, головно репортажі Анни О'Гер МекКормік, кореспондентки „Ди Ню Йорк Таймс", яка дуже прихильно описувала події в Карпатській Україні.

Дир. Богдан Ластовецький, голова „Самопомічі" згадав коротко про його зустріч з проф. Августином Штефаном під час його приїзду у Львів в 1920-их роках для закупу шкільних підручників для українських шкіл в Карпатській Україні.

Отець ігумен Себастіян Шевчук, ЧСВВ, парох української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, розповів про свої враження з Карпатської України, яку він відвідав у 1930 році, коли він був студентом теології у Римі. Він також прочитав вірш „Спомин" Зореслава (о. Саболя), присвячений Карпатській Україні.

Під час зібрання телефонічні побажання були передані від проф. Августина Штефана, колишнього голови Сойму Карпатської України, який тепер живе у Філядельфії, та від д-ра Степана Росохи, колишнього заступника голови Сойму Карпатської України в Хусті, який тепер живе у Флориді.

Словоблуддя...

(Продовження зі стор. 2)

кидів у вислужництві тощо. При тому не подається ніяких доказів на обоснування тих серйозних закидів, висуваних проти колишніх упістів, націоналістів, політичних в'язнів, науковців і т. д.

Можливо, що автори таких статтей, які вміють лаятися, а не вміють логічно думати і дискутувати, самі не вірять в те, що пишуть. Вони знають, що ці, які прийшли з УККА, не стали вислужниками Москви, тому настоюють, щоб вони повернулися. Якщо так є, треба тоді поспитати, яку ролю такі публіцисти і політики відіграють в житті спільноти, коли вони свідомо пишуть неправду і сіють розбрат у громаді. Чи допомагають вони українцям об'єднатися на базі взаємної пошани і довір'я до патріотизму інакшедумаючих земляків, чи навпаки їх роз'єднують, сіють ворожнечу та ненависть. Кому на користь виходить така робота? На цю тему багато вартісних думок висловив Богдан Цимбалістий у нещодавно друкованому есеї п. з. „Тавро бездержавности".

Роля публіцистів та роля преси в суспільстві — величезна. Вони можуть у вирішальний спосіб допомогти спільноті політично дозрівати — або навпаки штовхати його на самодеструктивні манівці. Не диво, Данте у своїй „Божественній комедії" на дно пекла посадив публіцистів, що сквернили словом, які свій Богом даний талант слова вживали на шкоду громаді.

Побоюємося, що в тому Дантейському пеклі розговірною мовою може бути українська.

Книжка про...

(Продовження зі стор. 2)

ших умовин, ті самі засоби й ту саму тактику, як їх стосовано в Західній Україні за Польщі. Проводові ОУН не можна робити закиду з приводу того їхнього незнання правдивої ситуації в Наддніпрянській Україні за большевиків: адже те саме повне нерозуміння відносин в Наддніпрянській Україні керівними галицькими діячами після вибуху революції в 1917 році після переходу Української Галицької Армії за Збруч в серпні 1919 року було одною з головних причин повного провалу нашої визвольної війни-революції.

Автор, чи пак Видавництво „Сучасности", заповідає появу другої частини твору Мирослава Прокопа, що, має стосуватися періоду від Другої світової війни аж до теперішнього часу включно. Очевидно, ці найновіші часи найбільш відомі і найближче всіх нас торкаються й тому й поява тієї другої частини твору знайде напевне ще більше читачів, як оця перша. Проте для кожного українського історика, зокрема історика української політичної думки книжка Мирослава Прокопа, хоч невелика, хоч за своїм розміром не була всилі використати ввесь існуючий для наміченої теми джерельний матеріял і тому не всилі ввійти в усі подробиці такого довгого періоду часу, вона надзвичайно допоміжна, корисна. Треба поґратулювати В-ву „Сучасність" за видання тієї книжки, бо хто ж порпався би в річниках „Сучасної України" з-перед тридцяти років і де їх шукати та перелистковувати?!

З цілої книжки Мирослава Прокопа віє трагізмом — всі наведені ними подробиці однаково ворожої супроти України політики Москви, як внутрішнього українського розладу, розколу, внутрішнього пручання — це разом склалося на той трагізм, що його переживаємо по нинішній день. І насправді ніщо не покращало: і Москва нас винищує і власна сліпота нас нищить...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!